

בס"ד
גיליון קצ"ה
פר' בהר - בחקתי
שנה ד'
אייר תשפ"ג

בדרך אמונה

במשנת מרן רשכבה"ג הדרך אמונה זללה"ה

זהירות הגדולה בכבוד החכמים

בעקבות הסערה בהתרסה מחולפת מול ביתו של רשכבה"ג מרן ראש הישיבה שליט"א נביא זכרים נוקזים בתורת רשכבה"ג מרן רביה"ק זיע"א בעניני כבוד התורה, שנמסר ע"י תלמידו הגאון ר"ק ויסכרו

וכי יעלה על הדעת שיעשה כך ודאי שלא, כיוון דהדבר הוא בזיון כבוד התורה, והיי"ן ס"ל לר"ש דאסור כך לעשות כיון דהוא בזיון כבוד התורה (מנחת תודה עמוד קכ"ז).

רבינו זצ"ל, היה נוהר וחרד מאד בכבוד חכמים, הן בדיבור והן בכתב, ואף במו"מ של תורה, וז"ל רבינו במכתב (אגרות וכתבים סי' קצ"ח) בודאי ניתן רשות לשאול ולהקשות ולפרק אבל צריך לזהר בכבודם של הראשונים ז"ל, ולכתוב בדרך כבוד כגון צ"ע, או לא הבנתי, לא זכיתי להבין, וכדומה, אבל לא בלשון מחלוקת, כגון אינו נראה, אינו נכון, ליתא, וכה"ג.

ובאשר ראיתי כתי"ר שליט"א כתב לי כמה פעמים בלשון אינו נראה חשבתי לחובה להעירו על זה, ואם כבודו שיחי הקפיד ע"ז אבקש שימחול לי כי חלילה לי לפגוע בכבוד ת"ח וגברא רבא דכוותיה כמותו ירבו בישראל, עכ"ל. וכשהביאו לפניו ספר מפסקי חמיו מרן הגרי"ש אלישיב עם הערות אמר זה לא כבוד לכתוב הערות תחת דבריו רק יכתבו הערות במדור נפרד בסוף הספר.

וא' מהדברים שראוהו יוצא מגדרו היה למען כבוד רבותינו זצוק"ל הן בהלכה והן בהנהגה, וכידוע שיצא בחרב וחנית על מערערי הנהגת הדור וכנדפס באגרות וכתבים (סי' קמ"ב) בענין הנהגת הדור, והזהרו בגחלתן ובזה מקיימים מ"ע ועשית ככל אשר יורוך.

והאריך רבנו זצ"ל בחומר הדבר בספרו ארחות יושר (ערך כבוד רבו פרק ט"ו) וכתב וז"ל הנה לא מצינו שום עבירה שחז"ל החמירו בו כל כך ככבוד רבו ועל כל פגם בכבוד רבו חייבו מיתה מה שלא מצינו כן בשום דבר, וכי עי"ש.

נסיים בשערי תשובה לרבנו יונה שער ג אות ק"ס בכיתות שאין להן חלק לעולם הבא, והן כת אויבי השם יתברך, וענשם מפורש בתורה. כי כת אויבי השם יאבדו מן העולם הבא, שנאמר (דברים ז, י) "ומשלם לשנאיו אל פניו להאבידו לא יאחר לשנאו אל פניו ישלם לו".

וענין שונאי השם נמצא לפעמים גם באנשים שהם עושים המצוה ונוהרים מכל עבירה במעשה ולשון, אם נפשם רעה ובקרב לבם יקשה להם כאשר חבריהם עוסקים בתורה, וכן האנשים אשר עינם צרה בכבוד תלמידי חכמים הישרים והצדיקים. ושונאים עטרת תפארתם, או ירע לבנם אם עדיהם תאתה ובאה ממשלת הדור, וכן כתוב (שמואל א' ח, ז): "כי לא אותך מאסו כי אותי מאסו ממלך עליהם".

לצערנו אנו רואים איך שעומדים אנשים שלא קרו ולא שנו ופוערים פיהם על ה' ועל משיחו, וכמו שהביא רש"י פי' השבוע פי' בחוקותי (פכ"ו ט"ו) מתו"כ, שעבירה גוררת עבירה, ואם בחקתי תמאסו מואס באחרים העושים - בבני הישיבות היקרים המסולאים פז שומרי משמרת הקדש, ואת משפטי תגעל נפשכם שונא החכמים - גדולי הדור וחכמיו, לבלתי עשות מונע את אחרים מעשות.

ועי"ז מגיע, להפרכם את בריתי שהרי זה כופר בעיקר ר"ל, וכי רש"י, הראשונה גוררת השניה, וכן עד השביעית ואלו הן לא למד, ולא עשה, מואס באחרים העושים, שונא את החכמים, מונע את האחרים, כופר במצות, כופר בעיקר.

נביא דברים מתורת רבינו בעניני כבוד התורה, רבינו זצ"ל היה רגיל להביא הגמ' בסוף כתובות (ק"י"ב ב') דור שבן דוד בא, קטיגוריא בתלמידי חכמים. כי אמריתה קמיה דשמואל, אמר צירוף אחר צירוף, שנאמר ועוד בה עשיריה ושבה והיתה לבער. תני רב יוסף בזוזי ובזוזי דבזוזי. ופירש"י (ד"ה קטיגוריא) הרבה מסטינים ומלמדים חובה יעמדו עליהם.

סיפר רבינו זצ"ל שמרן החזו"א שלח את ר' זליג שפירא לדאוג לענין הוצאות לשמירת השמיטה ויהודי אחד מתל אביב שאני מכירו והיה יהודי יקר, אמר שמוכן לתת את כל הוצאות הכספיות, אבל בתנאי שלכבוד זה יעשו אסיפה בביתו, והחזו"א יבוא לפחות לשני דקות, והחזו"א בשום פנים ואופן לא הסכים לבוא, כיון שהוא סבר שזה בזיון כבוד התורה לבוא בשביל הכסף, ואסור לעשות כך, ולבסוף ההוא לא נתן פרוטה, (מאחורי הפרגוד שצ"ה).

וסיפר רבינו זצ"ל, כשלמדתי בישיבה בפ"ת, היה שם יהודי אחד זקן, שקראו לו ר' צבי, ולמד כל יום דף גמ', וישב לידי בישיבה, ושאל מידי פעם שאלות, ואחד מהם היה על הגמ' שר"ש לא טעים אמר ימותו כל בני אלמנה ואל יזוז שמעון ממקומו, ושאל למה ר"ש לא טעים ומה היה אכפת לו לטעום מהתבשיל.

והשבתי לו אדרבא, ר"ש מובן, צריך להבין את ר"י, דלמשל אחד יאמר לאשתו קונם עד שהחזו"א יסתובב עם בגדי שינה (פיזימה) ברחוב בפני אנשים,